PŘELOŽILA HANA ŠVOLBOVÁ

Wintermanova mystéria

I II
III

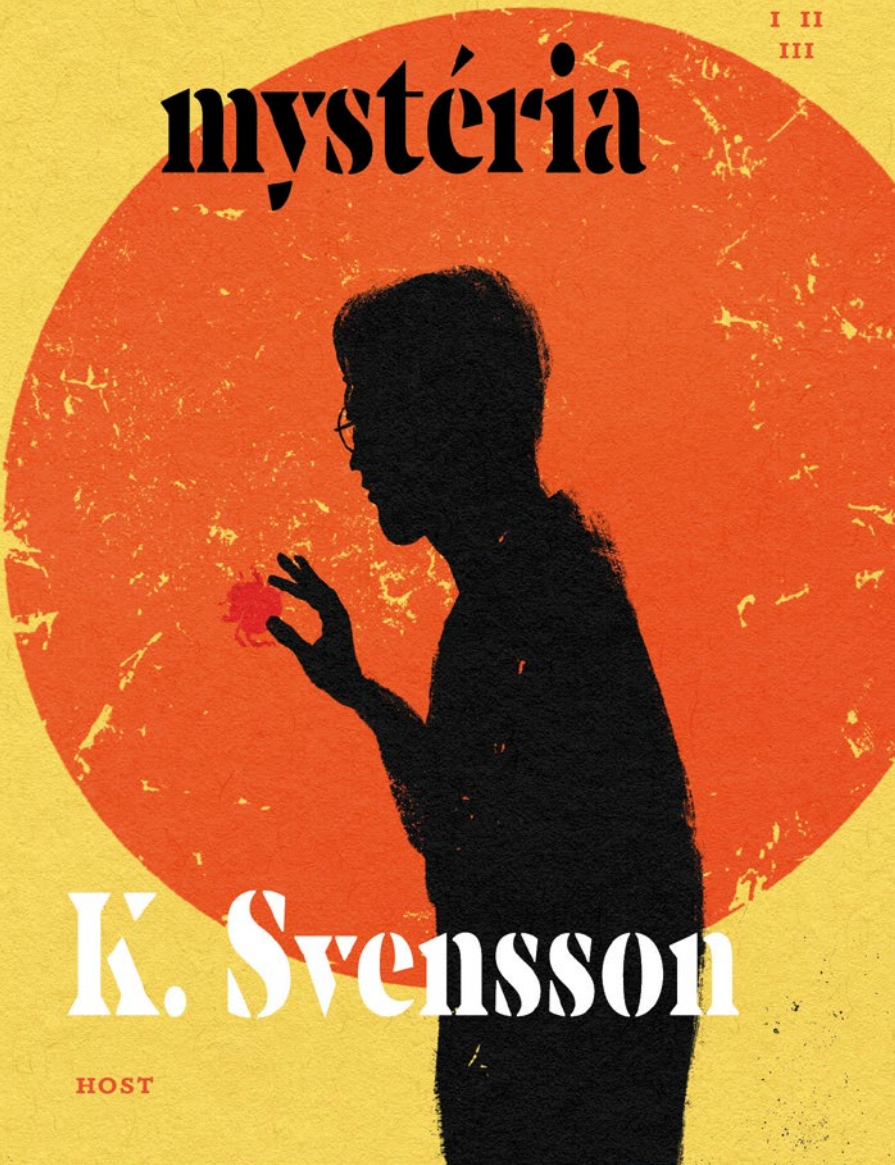

K. Svensson

HOST

PŘELOŽILA HANA ŠVOLBOVÁ

BRNO 2026

Wintermanova mystéria

I II
III

K. Svensson

Automatizovaná analýza textů nebo dat
ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU
je bez souhlasu nositele práv zakázána.

Wintermans mysterier
Copyright © K. Svensson 2025
Published by agreement with Salomonsson Agency
Cover art © Kerstin Hanson
Translation © Hana Švolbová, 2026
Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2026
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-3295-7 (PDF)
ISBN 978-80-275-3296-4 (ePUB)
ISBN 978-80-275-3297-1 (MobiPocket)

Co viděl slepec

I

Každý básník sní o tom, že bude slepý. Když se mu na okraji zorného pole objeví šedá skvrna, pochopí, že je vyvolený. Rok nato vidí hodně špatně a o další rok později chodí s rukou nataženou před sebe, má ji místo očí. Za tři roky oslepne úplně a pak netrvá dlouho a začnou přicházet vyznamenání.

Slepota se považuje za výhru, je to cena, kterou zaplatil za to, že spatřil prazvláštní světlo. Zuhelnatělá čerň křídel popálených z toho, jak letěl moc blízko.

O letu ke slunci svědčí jeho básně.

Jmenuje se Anatole Perseus.

Všichni se shodují, že je v něčem skutečně výjimečný. V jednom roce získá významnou literární cenu *The Jerusalem Herald* i Ibsenovu medaili. Předtím, než se znovu objeví jeho první básnická sbírka.

Debutoval v mládí. Bylo to za dobrých časů, čtenáři povětšinou nevěděli nic o životě ve tmě, v ústraní. Kriminalita byla nízká, třebaže tu a tam vším otřásla nějaká bestiální vražda, žebrota téměř vymýcena, ale když se odloupla slupka, člověk v každé další vrstvičce nacházel lidi, kteří nějak nezapadali. Anatole Perseus patřil k těm, kdo dopoledne popíjeli bílé víno, konzumovali opium a kouřili z vodní dýmky hašiš.

Po druhé knize tvrdili, že své kouzlo ztratil.

Perseus se nevzdal, ale stáhl se do ticha. Byl pryč dlouho. Vrátil se — s fanfárami. O třiačtyřicet let později vyšly krátce po sobě tři knihy a on zároveň oslepl a proslavil se.

Poslední tři knihy lidé chválili.

Druhá byla trapné fiasko.

Na první se zapomnělo.

To se mělo změnit.

Uplynuly čtyři měsíce od chvíle, kdy si Winterman zřídil kancelář a upozornil svět na svou existenci krátkým inzerátem v novinách. Tvrdit, že se jeho firmě nějak daří, by byla lež, ovšem Winterman se utěšoval tím, že to způsobuje mizerná doba.

Pokud to nějaká útěcha byla.

Příjmy byly celkově nulové, zato účet výdajů dále rostl. Kromě ceny za inzerát a nájem přicházely denně nové náklady, chleba a máslo a všechno, co bylo zapotřebí.

Doba byla vskutku mizerná.

Naštěstí za dveřmi čekala doba nová.

Naproti Wintermanovi seděl velký básník Anatole Perseus a plakal. Vedle něj jeho žena Sarah, která mu utírala vlhké tváře, a Winterman zazpíval:

„Ach, Sarah, miluji tě."

„O co tu krucinál jde?" vyhrkl Perseus.

„Je to jen písnička, kterou zpíval někdo ve městě, teď ji zpívají všichni."

„Já jsem žádnou takovou písničku nikdy neslyšel," namítl Perseus a pokračoval ve vyprávění o své slepotě a úspěchu, který se s ní pojil. Vyznamenání, medaile. Začala se ozývat nakladatelství a při podepisování smluv vznikl prostor k vyjednávání. Poté, co se na něj zapomnělo, bylo najednou zajímavé všechno — dopisy, deníky, a samozřejmě první básnická sbírka, která se dočkala ocenění, ale upadla v zapomnění.

„Ztratil jsem hlavu," řekl Perseus, „když chtěli vydat moje dopisy a skici na akvarelovém papíru, byl jsem pyšný. Jakmile

se nakladatelství nabídlo, že vytiskne moji první sbírku, bez rozmýšlení jsem to přijal. Vzpomínal jsem si, že v tom je upřímnost, tedy v těch básních. Neviděl jsem důvod, proč je znovu nevydat. Až posléze mě napadlo… Chápejte, ty básně jsem napsal před spoustou let, bylo to období mého života, na které moc nemyslím. Pamatuji si adresy, kde jsem bydlel, a mnoho dalších věcí, ale nevzpomínám si na poezii ze svého mládí. Teď jsem slepý a sám nemůžu číst."

Winterman se díval na Persea, který přestal plakat. Slané proužky se táhly jako lajny v tenisové antuce, blyštěly se na bradě. Kůže na lícních kostech vysychala. Člověk si snadno představil, že Perseus kdysi býval krásný.

Sarah, kolik jí může být? O patnáct míň než básníkovi? Možná o víc? Je to žena ve Wintermanově věku a rozhodně podle jeho gusta. Její přítomnost mu dodala sebevědomí a Winterman se proklel, že si nevyměnil košili. Upravil si kravatu s vyšitými květy pomerančovníku tak, aby zakryla skvrnu na hrudi. Rozhlédl se po místnosti.

Nacházeli se v přízemí starého kožešnictví, které tu původně bývalo — Nothnagelovy kožešiny, v dobrých časech tak úspěšné. Potom přišla válka, pak krize a nóbl dámy, které obchod navštěvovaly, jste mohli vidět, jak stříhají kousky kožešin a nastavují jimi vodnaté omáčky. V zastavárnách se vršily hromady norkových plášťů a liščích ohonů, na měděných trubkách visela spousta kabátů z vlka s králičím lemováním. Další už Nothnagelovi nepřijímali. Sklad rozprodali a prostory byly dlouho prázdné.

Pořád se tu držela vůně malířských potřeb a svědčila o lepších časech, stejně jako obrovský psací stůl z palisandrového dřeva, který nebylo možné dostat ven dveřmi, tak spadal do nájmu. Stůl nechal za dobrých časů na místě sestavit Otto Nothnagel. Teď byl on stejně jako kožešiny pryč a prostor pronajímala vdova, která stále bydlela v horním patře.

II

„Čte mi Sarah," pronesl Perseus.

„Jsem jeho očima už dlouho," přitakala Sarah. „Časem budu také rukama a nohama."

„Tělem, celým tělem!" vykřikl Perseus a olízl si rty.

„Jednou večer jsme si četli básně, které napsal, když byl mladý a šílený."

„Já a Miguel Careca, můj úplně nejlepší kamarád!"

„Klid, Anatole!"

Sarah Perseovi předčítala. Když se proutěný košík noci splétal nad hlavou stále těsněji, touha po čtení rostla. Milovali staré knihy! Manželé u toho vydrželi celé hodiny; Anatole zabořený do ovčí kůže křesla, ve vlněných ponožkách a se sklenkou belgického piva na dosah; Sarah ležící na hromadě polštářů čtoucí něco, co Perseus vybral po snídani.

„Anatole chce obvykle poslouchat staré oblíbence, klidně klasiky," vysvětlila Sarah. „Samozřejmě se stává, že čteme nějakou z jeho knih, některé básně mi Anatole přeříkává, ty si zapamatoval..."

„Zvířata mají oči jen jedno pro druhé..."

„Teď ne, Anatole!"

„Tu jsem napsal pro tebe."

„Je hodně syrová."

„Jistě."

„První básnická sbírka..." připomněl Winterman.

„Přesně tak," navázala Sarah. „Tu jsme nečetli, a když jsme to udělali, bylo příliš pozdě. Náklad už byl v tisku a vydavatelství nevidělo důvod, proč by mělo stroje zastavit."

„Nevěnoval jsem těm básním jedinou myšlenku," řekl Perseus. „Však chápete, bylo to období mého života..."

„Byl jsi nemocný, Anatole," vstoupila do toho Sarah.

„Samozřejmě, a čím víc opia Miguela Carecy jsem konzumoval, tím to bylo horší."

„Ale ty básně jste přečetli?" řekl Winterman.

„Jistě," přitakala Sarah. „Jednu po druhé, byly vlastně opravdu dobré."

„Podivná lyrika," vyhrkl Perseus. „Zároveň vzdálená i blízká."

„Potom jsme dospěli na stranu třicet jedna," oznámila Sarah.

Přepnula na nižší hlasitost, vybídla ho:

„Můžete si to přečíst sám."

„Říkala jste strana třicet jedna... Ano, tady vidím..." Winterman si přečetl čtyři řádky, které Sarah ve sbírce vyznačila:

Schránka s hlavou má čtyři zámky
Proud je příkrovem ticha
Oblouky žeber
Kostelem krabů

2

Slepý básník a jeho čtoucí manželka pořád seděli u něj a Wintermanovi začalo cukat kolem úst jako pokaždé, když přemýšlel. Vzpomínal si, že to kolem úst cukalo i tatínkovi, když šedivý jako prach stál před zrcadlem, kde měl pocit, že se mu moc dobře přemýšlí. Skutečnost byla taková, že dokonce i Wintermanovu popelavou maminku postihlo stejné cukání, jakmile bylo nutné učinit těžké rozhodnutí. Díky tomu se Winterman přiklonil k názoru, že jde o zvyk, který si přivezli z vlasti.

Myslel na ně v šedé barvě.

Winterman toho o svých rodičích mnoho nevěděl a v tom, co věděl, se nevyznal. Teď už bylo na otázky moc pozdě a on za to byl vděčný. V paměti je měl navždy balzamované jako záhady a dával přednost tomu, aby to tak zůstalo. Dvě záhady, které zplodily třetí mystérium, jeho samého, jemuž nebyly ani dva roky, když opustili Etiopii.

Ani na to se jich nezeptal.

Záhady mu tančily kolem rtů jako duchové.

Dřív dokázal cukání zastavit pomocí náustku dýmky, ale už je to dávno, kdy si mohl dovolit kouřit. To by se teď mohlo změnit.

Schránka se čtyřmi zámky.

Winterman ten příběh moc dobře znal.

Je jiná doba:

V den svých pětadvacátých narozenin přebírá Gauthiod Heagle továrnu na trezory svého otce. Se zděděnou fabrikou i sám se sebou má velké plány. Ne že by s otcovými sejfy bylo něco špatně, vloupat se do nich dá těžko, nicméně Gauthiod se od strýce naučil, že inteligence je stále rostoucí faktor.

„Zvyšuje se v mnoha oblastech, i zlodějové jsou chytřejší, a pak chladná ocel nestačí. Svět bude potřebovat nový typ trezoru," předvídá Gauthiod v hojně diskutovaném novinovém rozhovoru a dramaticky tím zvedne výšku, odkud spadne.

Prototyp jeho trezoru je opatřen čtyřmi zámky a otevřít se dá pouze sadou speciálně konstruovaných klíčů, které prý není možné zkopírovat. Ty se následně otáčejí v různých kombinacích a samozřejmě ve správném pořadí, což poskytuje takřka nekonečné množství možností. Stěny a dveře trezoru tvoří deset centimetrů silné ocelové pláty vyztužené podle tajné receptury. Pochopitelně je sejf ohnivzdorný a vodotěsný až do hloubky dvou tisíc metrů.

Jednoho dne ho ukradnou.

Policie obdrží oznámení brzy ráno. O to, že se příběh zaznamená a — to je horší — rozšíří, se postarají Gauthiodovi zaměstnanci. Lidem prostě připadalo velice legrační, že továrníkovi vyrábějícímu trezory někdo ukradl jeho vlastní trezor — v němž prý uchovával nepodstatnou sumu peněz. To vše je pro dědice, který vsadil na nanejvýš moderní sejfy odolávající krádežím, pochopitelně velmi trapné. Ve městě se stává terčem posměchu, všichni se do mladíka strefují.

Ano, dlouho se lidé smějí Gauthiodu Heaglovi. Na malých i velkých scénách slaví úspěchy nápadité vtípky a neobratně rýmované písničky, ale smích lidi přejde.

Začne to tím, že se najde noha.

Gauthiodův trezor nikdo neviděl dvanáct let, když jeden rybář v síti, kterou nastražil v řece Opica, najde ohlodanou nohu. Nález ohlásí policii, jež konstatuje, že se jedná

o nohu lidskou. Nastupují potápěči a v tu chvíli dojde k nálezu trezoru zabořeného do dna řeky, pokrytého silnou vrstvou řas a měkkýšů, kteří se na skříňku se čtyřmi zámky pevně přicucli.

Kousek od trezoru je nalezena téměř kompletní kostra; její převážná část byla zabalená do koberce, který se během těch let ve vodě rozpadl. Chybí jenom hlava.

Policie pro otevření trezoru dělá, co může, ale pancéřované ocelové stěny nejdou proříznout ani propálit. Rozebírá se možnost zpřístupnit trezor trhavinou, ale nakonec padne rozhodnutí otevřít složité trezorové zámky diamantovým vrtákem. Opravdu účinný typ, který daný trezor vyžaduje, se musí objednat od mezinárodní policie a záležitost se protahuje.

Než diamantový vrták dorazí, služebníci Gauthioda Heagla stihnou trezor identifikovat jako ten, jehož krádež byla nahlášena před dvanácti lety. Kontaktují majitele a ten s planoucími tvářemi začne hledat čtyři klíče, které si naštěstí schoval.

Gauthiod natočí čtyři klíče do kombinací.

Trezor se otevře a skutečně...

Schránka s hlavou má čtyři zámky
Proud je příkrovem...

Winterman si řádky přečetl ještě jednou, tentokrát nahlas.

„Tohle jste tedy napsal, když ten trezor ležel ve vodě?“ ujišťoval se.

„Hm,“ zamumlal básník.

„To je nešťastné.“

„Velice nešťastné.“ Perseus si promnul víčka. „Nedokážu to vysvětlit. Nevím, proč jsem to napsal!“

„Co chcete, abych udělal?“ řekl Winterman.

„To vám povím já,“ ozvala se Sarah. „Konečně se mu dostalo uznání, které si tak dlouho zasluhoval, takový úspěch by se neměl pošlapat.“

Winterman polkl.

„Samozřejmě."

„Chceme, abyste usvědčil toho, kdo to udělal."

„Udělal co?" zeptal se Winterman, přestože už to věděl.

„Usekl hlavu nějakému chudákovi a hodil ho do řeky," vysvětlila Sarah.

„To, o co žádáte, není žádná maličkost," spustil a pomyslel si, že je to úplně typické. Když se konečně ukáže zákazník, má nesmyslné požadavky. Určitě proběhly stovky pokusů o to, přijít hlavě v trezoru na kloub. Především rozsáhlé policejní vyšetřování, bez jakýchkoli výsledků. Důkazů je moc málo — nikdo nic neviděl, uplynula dlouhá doba.

„Vzdali to dokonce i policajti," podotkl.

„Možná jim chybí správná motivace," poznamenal Perseus a položil před sebe tlustou obálku.

Winterman ji v duchu přeměřil a hned pocítil trochu silnější motivaci. Čtyři měsíce snil o tom, že mu na stůl někdo položí macatou obálku, v jeho snech obsahovala vždy totéž.

„Všichni to vzdali, vyšetřování je odložené," řekla Sarah. „Proto se obracíme na vás."

„Nevzali jste v úvahu, že vrah je s vysokou pravděpodobností mrtvý nebo sedí na doživotí za něco jiného?" nadhodil Winterman.

„To nehraje roli," opáčila Sarah. „Zjistěte, kdo to udělal, aby nikoho nenapadlo, že můj manžel..."

„Chci se vyhnout zbytečným klevetám," přerušil ji Perseus.

„Co se stane, když se mi to nepodaří?"

„Na to nechci ani pomyslet," prohlásila Sarah, „zálohu si ale samozřejmě ponecháte, jestli vás zajímá tohle."

Winterman se rozzářil.

„Jistě chápete, že to spěchá," upozornil ho Perseus. „Kniha míří do prodeje a je jen otázkou času, než si ty řádky někdo přečte a spojí si je s oním zatraceným trezorem. Pokud odmítnete, obrátíme se na někoho jiného."

„Rozhodně ne!“

„Znamená to souhlas?“

„Jistě,“ přitakal Winterman.

Podali si ruce a Winterman měl dojem, že Sarah se konečky prstů dotýká jeho ruky trochu déle, což mu připadalo naprosto roztomilé. Stisk Anatola Persea byl nepřirozený.

„Chápete, že to spěchá?“ připomněl mu básník.

„Všechno ostatní odsouvám stranou,“ zalhal Winterman.

„Dobře, dobře!“

„Můžu mít jen poslední otázku?“ řekl Winterman, když si pro kontrolu přepočítal zálohu v objemné obálce. „Proč právě já?“

„Líbilo se nám vaše jméno,“ odpověděla Sarah. „Brzy na viděnou, Wintermane.“

3

Když klienti odešli z kanceláře, seděl Winterman dál za starým stolem Otty Nothnagela a dýchal s otevřenou pusou.

Prohrábl si vlasy v zátylku a pořádně se na židli protáhl.

Ne že bych pil, říkával Winterman, ale skleničku si dám rád, nejraději dvě. Potom se mi všechno zamlží a nemám ze sebe radost. Tři piva a víc jsou pro společnost. Osamělci můžou jít domů, nebo to vzdát a nechat se pohltit.

Mračna se na sebe vrhala, až to hřmělo, do chodníků bušil těžký letní liják a po ulicích brzy začala proudit studená, čerstvá voda, která tryskala z popraskaných studní.

V Johnny's & Johnny's byl jako obvykle klid. Páchlo tu rozlité pivo a žaludeční kyseliny bublající ze spousty povykujících úst, která se v tlumeném světle otevírala a zavírala a zaváděla Wintermanovy myšlenky k rybám z mořských hlubin, jež zívají a kadí, polykají mořskou vodu a umírají, aniž jakýmkoli způsobem ovlivní historické události. Zdi a strop byly zabarvené kouřem. Čas odměřovaly hořící balené cigarety mezi rty běžných opilců a poloopilců sedících s pivem v malých kójích. Winterman mnohé z nich znal, ale nikoho nepozdravil. U baru stála mladá žena s poznámkovým blokem a hučela do Johnnyho di Marca za pultem, aby jí dal další rundu na sekyru. Vypadala tu nepatřičně a Winterman chvilku zvažoval, že ji pozve na skleničku, ale tyhle

plány zavrhl, když sledoval, jak di Marco podlehl krokodýlím slzám a otevřel pípu.

Winterman se usadil do rohu a pustil se do malvazu. Objednal si pořádně vyuzené jehněčí párky s okurkou. Netrpělivě otáčel sklenicí. Další pivo, Winterman ho vypil rychle. Žvýkal střívko z párku.

Kašlu na to, pomyslel si a vrátil se do kanceláře. Dvě piva, pak můžou jít osamělci domů. Winterman potřeboval společnost. Trošku oslavovat se snad smí, dumal, měl oslovit tu ženu s poznámkovým blokem.

Věděl, že spousta jeho kolegů na pracovišti alkohol přechovává i konzumuje. Jenže to pro mě není, řekl si Winterman, jenž se znal a měl své zásady.

O to horší bylo, že zásada nemít v kanceláři alkohol měla dráždivý důsledek: když člověk potřebuje, nemá po ruce nic. Naštěstí měl problém se společností i alkoholem řešení.

Naneštěstí řešení znělo Clotilde Nothnagelová. Kdysi otevřela Nothnagelovy kožešiny společně se svým manželem Ottou. Jejich manželství bylo šestadvacet let dlouhým závodem v chlastání a Otto prohrál. Z Clotildy Nothnagelové se stala vdova a ukázalo se, že k tomu, aby se opila, soupeře nepotřebuje.

Za dobrých časů přišli němečtí přistěhovalci a zůstali i během špatných. Clotilde artikulovala úplně vzadu v ústech, jako by slova kloktala, než je ze sebe vyplivla jako pěnivý proud slin. Bydlela v pokoji nad prodejnou kožešin, jež byla kdysi *showroomem*, v němž se přijímali opravdu věrní zákazníci a hosté z daleka. Podávalo se jednodušší jídlo, hrušková pálenka, pro pány pivo. Tam se uchovávaly ty nejúžasnější kožešiny a věšely se na manželky prezidentů, čerstvě vdané herečky a jiné coury, slovy Clotildy Nothnagelové.

Ona dvě piva mu připadala jako šumivá předzvěst toho, co ho čeká. Zaklepal na dveře a otevřel. Těžké hedvábné závěsy lemující zdi v salónu samozřejmě jen tak visely, ale nábytek

jako by po koberci plul bez pevného umístění. Jenom bíle natřená železná postel stála uprostřed podlahy jako odlitá. U čtvercového stolu u okna kouřila Clotilde Nothnagelová.

„Wintermane!“ zvolala vdova.

„Brý večer, paní Nothnagelová!“

„Aha, takže dneska takhle? Jemnej jako kůžička! Když jsem od tebe něco slyšela naposledy, znělo to jinak.“

Vdova zkřížila ruce. Dlouhá noční košile se řasila okolo postavy sedící na židli. Vlasy měla zastrčené za ucho a odfoukla pár tenkých pramínků, které odtamtud vyklouzly.

„Máš na mysli křik?“ řekl Winterman.

„Mimo jiný,“ přitakala Clotilde.

„Víš, já mám zásadu. *Nikdy neměj chlast v kanceláři.*“

„To je chytrý.“

„Asi se porouchala.“

„Ta zásada?“

„Ano,“ řekl Winterman, „ale klid, už je zase celá.“

„Žádnej chlast v práci?“

„Přesně tak...“

„Tak proto jsi tady, Mosesi?“

K Wintermanově velké úlevě se podávalo víno. Clotilde mu nalila do sklenky a svou doplnila po okraj. Klasická pijačka vína, kostnatá a slaboučká, při pití vydávala srkavé zvuky, které vyluzovala tím, jak víno nasávala mezi předními zuby, aby si spláchla patro.

„Lžičku, nebo dvě?“

„Bez cukru,“ řekl Winterman, avšak zalitoval, jakmile víno ochutnal, a následoval hostitelčina příkladu. Ta ve sklence zamíchala prstem, strčila si ho do pusy a vzdychla:

„Úplně jako v restauraci!“

Potom se zadumala, úsměv se změnil v úšklebek.

„V restauracích jsme bývali pořád...“

„Já vím,“ Winterman upil víno.

Vůbec nebylo špatné, mohlo to dopadnout hůř. Mohl dostat *jablíčko*.

Stávalo se, že se Winterman — jako teď — zpozdil s placením nájmu, což pak vedlo k tomu, že se Clotilde ocitla bez příjmu, a bez příjmu není víno. Pro takové případy existovalo jablíčko.

Kolem topení se v síťovkách pohupovalo několik kilo jablek. Posbíraných za městem nebo nakoupených levně jako druhá jakost. Nezáleželo na tom, že ovoce bylo horší kvality, často přezrálé a změklé. Clotilde jablka nasypala do sáčků, nechala je zkvasit a roztéct. Hnědou kapalinu zachycovala do hrnků, odkud ji prostřednictvím trychtýře dostávala do vypláchnutých lahví od vína a říkala jí prostě a jednoduše jablíčko. U paní domácí Nothnagelové to vždycky vonělo po zkvašených jablkách.

Ale teď měli víno a život stál za to.

„V restauracích jsme bývali pořád," zopakovala domácí a dramaticky si povzdechla, zavřela oči a ponořila se do vzpomínek. Winterman už to znal a nechal ji povídat o starých životu nebezpečných časech, před všemi zákazy.

„Víš, že jsme v horním patře měli lvíče," řekla.

„Myslím, že to jsi mi neříkala."

„Otto ho dostal od brunejskýho sultána za službu, kterou jsme měli tu čest prokázat jeho nejmladší dceři. Vykrmila jsem to mládě smetanou a ptačí krví z flašky. Měli jsme ho tři měsíce."

„Co se stalo potom?"

„Otto ho zastřelil — támhle," ukázala na jeden sametem vyložený roh pokoje. „Z kožešiny jsme vyrobili bundičku, a když se to dozvěděl sultán, tak ho to nadchlo, že bundičku koupil svý nejstarší dceři, která měla úzký ramena."

„To zní jako hloupost."

„Taková byla doba. Jak jde fízlování?"

„Nejsem fízl."

„Škoda," prohlásila domácí, „protože fízlové vydělávají peníze a můžou platit nájemný."

„Moje firma je úplně nová," namítl Winterman. „Nemůžeš očekávat mlýnek, který bude po nocích mlít peníze."

„S Ottou jsme na kožešinách vydělali pět milionů — za první rok," zafňukala Clotilde přes stůl.

„Tohle je citlivé, nerozuměla bys tomu."

„Co to má znamenat? Tvrdíš, že jsem hloupá?"

„Neřekl bych hloupá, jsi banální."

„A ty máš zpoždění s nájmem, Mosesi."

Winterman pomyslel na obálku, kterou před několika hodinami obdržel od Anatola Persea. Na velkorysou zálohu a peníze na průběžné výdaje — s příslibem dalších peněz. Mnohem víc peněz. Ležela ve vnitřní kapse saka a bylo by jednoduché vytáhnout ji a zamávat domácí bankovkami před zkoprnělou tváří.

Jenže — to bylo takhle: Winterman k těm penězům cítil velkou lásku. Neexistoval lepší způsob, jak to popsat. Přišly v dokonalou chvíli, kdy mu došly všechny zásoby a sadbové brambory nakrájel a usmažil. Tyhle peníze byly požehnané a pomyšlení na to, že by se části z nich vzdal ve prospěch Clotildy Nothnagelové, se mu nezamlouvalo.

Ještě ne.

Nejdřív si je musí smět chvíli ponechat.

„Víš, že žádné peníze nemám," pronesl.

„To proto, že nemáš práci, že ano."

„Jistě," připustil Winterman.

„A co je chlap, kterej nepracuje? Pobuda — a pobuda si nic nepronajímá, ten spí v příkopech."

„Poslyš, mně na smlouvě na tuhle kancelář nesejde," řekl Winterman. „Mám byt."

„A za ten platíš?"

„V tuhle chvíli... ne."

Domácí se zasmála a plácala se do stehen.

„Jsi pobuda, Wintermane. Provozuju tu hotovej chudobinec."

Teď moc nechybělo, aby Winterman skutečně vytasil obálku a vysypal ji na ni.

4

Když Winterman odcházel od Clotildy Nothnagelové, byly skoro čtyři hodiny ráno. Sešel po schodech do své kanceláře, kde ulehl na pohovku a zavřel oči. Brzy vyjde slunce a nebyl moc dobrý nápad chodit domů do prázdného bytu.

Winterman předpokládal, že usne, avšak kyselé víno, které mu při převalování šplíchalo v žaludku, ho neotupilo. Hledal si pohodlnou polohu a myslel při tom podivuhodně jasně, takže to vzdal a posadil se ke stolu. Vyndal papír a tužku, aby si udělal trochu pořádek. Nenapsal jediné slovo, tužkou v ruce máchal, dirigoval sebe i myšlenky, které se mu honily hlavou.

Gauthiodu Heaglovi ukradli jeho speciálně zkonstruovaný trezor, když mu bylo dvacet pět let. O dvanáct let později sejf našli na dně řeky a ukázalo se, že obsahuje lidskou hlavu. Vzhledem k tomu, že odcizený předmět byl pojmenován po svém vynálezci, začalo se této kriminalistické záhadě říkat Heaglovo tajemství.

Trezor, jenž byl údajně naprosto nevyloupitelný, někdo ukradl a musel ho nějak otevřít. Peníze zmizely, někdo je vyměnil za hlavu, schránku se čtyřmi zámky potopil v řece Opica — vodním toku proslulém koloniemi krabů, který zásoboval restaurace ve městě surovinou, z níž se v gratinované podobě stala místní specialita. Turisté se sjížděli zdaleka, aby ochutnali kraby z Opicy s arašídovou omáčkou.

Gauthiodův trezor nikdo neviděl dvanáct let a v době jeho nepřítomnosti vyšla sbírka básní se zjevným odkazem na něco ukrytého v bahnitém dně a usazeninách — a současníkům to úplně uniklo.

Jak by si toho mohli všimnout, když neměli tušení?

Když později trezor našli, na sbírku se už zapomnělo.

Měli hlavu a schránku se čtyřmi zámky.

Žebra, která krabi ohlodali do čistých bílých oblouků.

A navíc: Jméno *Opica* dali řece původní obyvatelé — doslova přeložené znamená Tichá řeka.

Winterman si opět přečetl řádky:

Schránka s hlavou má čtyři zámky
Proud je příkrovem ticha
Oblouky žeber
Kostelem krabů

Nebyl žádný odborník na poezii, ale znělo to jako něco, co lze napsat jenom — když člověk ví, že pod tichým příkrovem řeky leží schránka se čtyřmi zámky? Vážně mohlo jít o pouhou náhodu? To měl na mysli Anatole Perseus, který sám chápe, že mu nikdo neuvěří. Není divu, že plakal.

Slunce vystoupalo nad město, léto dávno skončilo a barvy kolem Wintermana potemněly. Stíny se na omítnuté fasády vrhaly s jinou ostrostí, žlutý měsíček v záhonech u lázní měl v planoucích okvětních lístcích krvavě rudé skvrny.

Brzy bude podzim.

Winterman byl v knihovně hned, když otevřela. Nemohl ztrácet čas, Anatole Perseus se vyjádřil velice jasně, že to spěchá.

Nijak si nepředstavoval, že řešení najde v policích s knihami, ale někde začít musel. Po poněkud mrzké snídani v knihovní jídelně, kterou tvořily croissanty z linkové pekárny a káva, se zaměřil na regály s encyklopediemi. V Trummanově lexikonu

vyhledal jméno Anatola Persea a našel článek, který se převážně shodoval s tím, co mu v kanceláři pověděl sám Perseus. Text napsal někdo se signaturou MH.

Tenhle MH byl na Anatola Persea zřejmě odborník a měl zvláštní zájem o jeho pozdější básnickou tvorbu — *Slepé knihy*. První dvě sbírky zmínil jenom stručně.

> *Po velkolepém debutu se Perseus vrátil o rok později s nepovedeným pokusem* Dlaň plná květin*, v němž se naprosto jasně ukazuje, že ustrnul ve formě a drží se pokusů o opakování šťastných formulací z prvních básní. Navozuje dojem, že Perseus už v mladém věku začal imitovat sebe samého, vyčerpal vlastní stylistické prostředky. Trvalo čtyřicet tři let, než se k poezii vrátil — tentokrát proto, aby se zapsal do historie literatury.*

Zbytek textu věnoval MH chvále posledních tří knih slepého básníka, ale vzhledem k tomu, že vyšly dlouho poté, co byl Gauthiodův trezor ukraden, potopen a vyloven z řeky Opica, Winterman řádky jenom prolétl, svazek zavřel a vrátil ho do police. Zalistoval ve svém poznámkovém bloku a uviděl, že si poznamenal jméno Miguel Careca, vzpomněl si, že se o něm slepý básník během jejich schůzky několikrát zmínil. Vytáhl další svazek a snažil se Miguela Carecu vyhledat, ale o něm žádný článek neexistoval. To platí pro většinu z nás, pomyslel si Winterman.

Vtom spatřil Sarah — a ona jeho.

„Do háje, vy mě špehujete, Wintermane?“

„Když všechny stopy ukazují jedním směrem, tak…“

„Co to má znamenat?“

Winterman upadl do rozpaků. Ano, co tím vlastně myslel?

Jsem zamilovaný? dumal. Co když jsem zamilovaný! Co když jsem se zamiloval jenom tím, že jsem vyjádřil ta slova, myslel si je v duchu? K čemu by to vůbec bylo dobré? Jde o manželku mého nejvýznamnějšího, mého jediného klienta,

pokračoval Winterman pro sebe. Nicméně usoudil, že je sám velmi nevšední osoba, a ta myšlenka ho uklidnila, našel v ní omluvu.

„Jen jsem žertoval," řekl Winterman. „Co tu děláte vy?"

„Já tu pracuju. Myslím, že jsem to říkala."

„To bych si nejspíš pamatoval."

Sarah se na Wintermana podívala. Byla ostříhaná na kluka.

„Takže mě vážně nešpehujete?" zeptala se.

„Jasně že vás nešpehuju. Vy a váš muž mě asi neplatíte za to, abych sledoval vás samotné?"

„Tady jsem poznala Anatola. Byl úžasný. Když jsme pořádali večery s poezií, předčítal básně. To bylo předtím, než oslepl, nikdo o něm spoustu let neslyšel. Byla jsem hodně mladá a milovala jsem jeho druhou sbírku *Dlaň plná květin*."

„Ta prý nestála za nic," podotkl Winterman.

„Co na ni říkáte vy sám?"

Winterman přiznal, že ji nečetl. Když to spočítá přesně, z tvorby Anatola Persea přečetl jenom čtyři řádky, ty o schránce s hlavou a tak.

„V Trummanově lexikonu se píše, že..."

„...napodobuje sám sebe," doplnila Sarah. „Ano, tohle znám."

„Vy nesouhlasíte?"

„Nikdo se nemůže mýlit víc. Ale co Malena Hašková ví o poezii?" odfrkla Sarah.

„Malena Hašková?" Znělo mu to povědomě, když to jméno vyslovoval, viděl před sebou tištěná písmena. „Nepíše do novin?"

„Je to literární kritička, ano," přitakala Sarah a protočila oči. „Ať to znamená cokoli..."

To je ono, pomyslel si Winterman. Ne že by četl, co Malena Hašková píše, ale měl dojem, že to jméno se pořád vyskytuje v novinách jako zapomenutá vánoční výzdoba, která stále visí na lustru ve společném obývacím pokoji.

„Taková mrňavá chudokrevná patlalka jako Hašková není schopná vnímat Perseovu milostnou lyriku," usoudila Sarah. „Je obrovská ostuda, že tak ceněná encyklopedie, jako je Trummanova, ji nechala psát o Anatolovi, to není profesionální."

„Jak to?"

„Protože se v mládí znali."

„Perseus a Hašková?"

Sarah pokrčila rameny.

„Určitě ho chtěla, to chtěly všechny."

Winterman vydal mručivý zvuk, který mohl znamenat cokoli, se záměrem přimět Sarah, aby mluvila dál, což ráda učinila.

„Patřili na univerzitě ke stejnému kruhu, k takovému volnému uskupení knihomolů, kteří četli a psali básně, pili víno a ochmatávali se," řekla Sarah. „Četl jste Anatolovy básně?"

„Ještě jsem se do nich nestihl..."

„Takže ještě máte naději, Wintermane?"

„Předpokládám to."

5

Winterman ležel na pohovce a poslouchal zvuky z bytu nad sebou. Clotilde Nothnagelová přemisťovala nábytek, všechno v jejím bytě mělo otlučené rohy a škrábance. Říká se, že každý je svým způsobem šťastný, ale to se zřejmě netýká Clotildy Nothnagelové, domníval se Winterman.

Kvasící jablka na topení jako ve vězení, opíjet se a posouvat nábytek, kdo by byl z takového způsobu života šťastný?

Z čeho jsem šťastný já? pomyslel si a okamžitě si představil výjev z knihovny. Byla to ona. Sarah se protahovala tak měkce a vřele, že jeho vlastní tělo padalo a zmizelo v jejím, až ho pohltilo, vyčnívalo jenom chodidlo a vrtělo prsty. Rozepnul si kalhoty, snažil se vzpamatovat a zahnat to mávající chodidlo, ale než se srovnal, dohnala ho kocovina a usnul.

Spal čtyři a půl hodiny.

Probudil ho hlad.

Vedl příšerný život.

Musí si dát steak a brambory.

Nejlepší steaky mají u Zlatého králíčka.

Steak z nízkého roštěnce s máslem, bramborový koláč, černé víno z Argentiny.

Winterman rád jedl sám, nic proti tomu neměl.

Teď seděl u svého starého stolu, který byl naštěstí volný. Luca, číšník ve Wintermanově věku, který ho obsluhoval

půlku života, jako vždy neslyšně odsunul židli, nalil mu slanou minerálku a symbolicky před Wintermana umístil vinný lístek. Nanejvýš symbolicky, lístek znal Winterman zpaměti a Luca to věděl.

Tohle je něco jiného než Clotildino kyselé víno, řekl si Winterman a přežvykoval nad orosenou sklenicí. Protože byl srpen, jedl irský steak ze staré krávy zastřelené v době, kdy se tráva nejvíc zelenala.

Začal s mušlemi a chablis, potom přešel k hovězímu. Winterman se domníval, že má důvod k oslavě, takže si dal k dezertu rum a k sýrům šampaňské.

Na stůl položil svůj blok. Okamžitě mu začalo cukat kolem úst, zakousl se tedy do tužky, aby se obličejové svaly uklidnily. Potom se pustil do seznamu jmen:

Anatole Perseus
Gauthiod Heagle

S jistým váháním dopsal:

Miguel Careca
Sarah Perseusová

S těmito čtyřmi si potřeboval promluvit. S Perseem rozhodně znovu, s Carecou a Heaglem, pokud jsou naživu — což brzy prověří. Winterman si k účtu přidal pivo a zalistoval v obálce mezi bankovkami, které vlastnil už téměř celý den.

„Zdá se, že vám něco zbyde," poznamenal Luca v ojedinělém pokusu o socializaci.

„Projednou se vám nepodařilo mě vyždímat jako hadr," uchechtl se Winterman a strčil obálku zpět do vnitřní kapsy saka. „To je dobrý."

„Bůh vám žehnej, Wintermane," pronesl Luca a odběhl do kuchyně, aby si utřel nos, z kterého mu teklo.

Winterman sledoval, jak nahrbený číšník odchází, vylovil papír z kapsy kalhot, vyrovnal ho na stole a na seznam, který začal tvořit mezi masem a třešněmi ve smetaně, připsal další jméno:

Malena Hašková

Někdy sám sebe překvapím, mumlal si Winterman spokojeně. Šel procházkou od Zlatého králíčka a najednou se na něco zaměřil. My, kdo hostíme vědomí, všechno pozorujeme, sledujeme, jak tančíme, rozhodnutí, která činíme, a spínáme ruce v modlitbě, pomyslel si.

Potom se Winterman zadíval.

Viděl, jak si sám namířil po schodech a uštědřil dřevu ve dveřích Clotildy Nothnagelové pár pořádných ran.

Winterman sice cítil, že...

Uzavřel to v sobě.

Tenhle večer zdaleka nekončí.

„Víno z Porýní?“ knikla Clotilde, když spatřila lahev, kterou Winterman koupil. „Pivko nemáš, *amigo*?“

„Pivko? Kde bych ho vzal? Takové výdaje!“

„To teda, takovýhle dobroty musejí něco stát.“

Winterman si přitáhl sako těsněji k tělu, prohrábl si rukou vlasy. Konečky se mu kroutily, cítil, jak se obálka boulí na žebrech, Clotildiny prsty zahnal jako hmyz.

„Na to, abys koupil pivko, jsi moc velká držgrešle, ale k takovýmu panáčkovi by se pití piva hodilo,“ prohlásila.

„O čem to mluvíš?“

„Viděla jsem tě u Zlatýho králíčka, když jsem šla domů vařit cibuli. Představ si, taková náhoda! To si tak jdu, já, paní domácí, se svojí cibulí — a kdo nesedí za sklem?“

„Ano, to jsem byl zřejmě já,“ přiznal Winterman.

„Byla to tvoje maličkost, přesně tak! A po krku ti tekla šťáva z mušlí. V tý omáčce bylo máslo?“

„Samozřejmě."

„Bavíme se o čtyřech tisících florů?"

„O pěti."

„Pět tisícovek a ani jedno pivíčko pro sousedku," povzdechla si Clotilde.

„Hned pro něj vyrazím."

„Ne, kašli na to, právě jsem otevřela flašku jablíčka. Peníze za nájem můžeš vyložit na stůl. Dostanu i na dva měsíce dopředu, jako záruku."

„Jakou záruku?"

„Abys mě nechtěl znovu podfouknout."

„Já jsem přece nikdy..."

„Tvrdil jsi, že nemáš peníze, přesto popíjíš rum a jíš třešně — přede mnou a mojí cibulí!"

„Moc mě to mrzí," řekl Winterman.

„Mě všechno mrzí od chvíle, co jsem přišla do puberty," odfrkla domácí. „Raději mi pověz o těch penězích, vím, že jsi za vodou."

„Dostal jsem práci."

„Práci? O tom potřebuju slyšet víc."

Přitiskla široký jazyk ke stoličkám a skousla — otevřela víčko. Ze zívající lahve stoupala těžká vůně podzimních jablek.

Winterman jí podal knihu, kterou mu nechala Sarah. Clotilde se na sbírku básní podívala tak, jak se opice kouká na fialku.

„Nemá obrázky," konstatovala, „to jsou nějaký básničky? Mám ráda kresbičky, ty ti jdou, Wintermane. Když ses naposledy opil, načrtl jsi šťavnatý záležitosti a strčil jsi mi je pod dveře."

„Tak na tohle zapomeň," řekl Winterman a vzal si knihu.

„Povídej, co to je za blázna..." uchichtla se.

„Blázna?"

„Blázen, když se obrátil na tebe."

„Žádný blázen to není," opáčil Winterman. „Je to čestný muž, který už zaplatil zálohu."

„Ach, panebože, úplnej blbec! Můžu se zeptat, jestli se jedná... o podstatnou částku?"

„To bych řekl." Winterman si navlhčil zuby.

Clotilde spatřila bouli na prsou saka.

„O čem se bavíme?"

„To tě nemusí zajímat. Dostaneš za svůj nájem, za to, co visím, a na čtyři měsíce dopředu."

„Tak jo, Mosesi. Když přidáš pivko, můžeme si plácnout."

„Obleč si něco, co není špinavé, zvu tě na pivo."

„A pak mi povíš, jakou práci jsi vlastně dostal," řekla Clotilde. „To mi musíš říct, jestli se nechceš bavit o penězích jako dospělej člověk."

Šli ke Třem zpěvačkám, Clotilde si to vynutila. Za časů původního majitele Lemieuxe to byla vyhlášená restaurace. Po jeho smrti zařízení v přímém důsledku neschopnosti dědiců upadlo. Jídlo bylo odporné a drahé a obsluha nafoukaná. Nějakou dobu tu bylo prázdno. Teď Tři zpěvačky provozovaly dvě lesbické dámy, které se neustále líbaly za lednicí, když se domnívaly, že je nikdo nevidí.

„Nemáte se za co stydět, já bych za to zaplatil," prohlásil Winterman.

„Páni, ty jsi ale hrubián," ohradila se jedna z leseb a švihla utěrkou.

„Líbí se mi tvůj styl," řekl Winterman a pokývl k hedvábnému motýlku, který se jí krčil pod bradou.

„*Approved by Winterman*, to je teda něco," zachrchlala lesba. „Tak co to bude, bratře?"

„Dva ležáky, srdce moje."

„Do háje, ne, žádnej ležák, dáme si bock," vykřikla Clotilde. „Máte něco, co píše?"

U Tří zpěvaček měli silného piva dost.

„Tmavý pivo je dobrý na ledviny," prohlásila vdova.

„Tak dva dvojité bocky," požádal Winterman.

S pivem se posadili. Domácí usrkla pěnu. Winterman si pískal *Ódu na radost*.

„Beethoven byl pořádnej vůl," zařehtala se domácí. „Do poslední symfonie vůbec neměl zařadit ten sbor."

„Ty si vždycky najdeš něco, co zkritizovat, že jo?"

„Víš, že váhal. Až do poslední chvíle."

„To jsem nevěděl," podotkl Winterman.

„Z lidskýho hlasu udělal další hudební nástroj, to nemůžeš popřít."

„To ne, ale můžu kašlat na Beethovena, tebe i všechno, co říkáte," dumal Winterman a taky usrkl pěnu. Cítil se bohatý. A to bylo nejlepší na tom, být bohatý.

„Teď mi pověz o tý práci," vyzvala ho Clotilde.

„Znáš Heaglovo tajemství?"

„Jestli znám Heaglovo tajemství? Neříkej, že..."

„Právě to se stalo."

Winterman jí pověděl o nešťastném básníkovi, jehož palčivé proroctví vlastních veršů uvedlo do situace, kdy mohl své jméno očistit jedině vyřešením případu jednou provždy.

„A tady do toho vstupuješ ty?"

„Si, seňora."

„Složitej případ, Wintermane, ale ty jsi dítě Štěstěny."

„Vážně?"

„Pomůžu ti," prohlásila Clotilde.

„Ne."

„Znala jsem jeho otce."

Winterman se chystal nalít si pivo do hrdla.

„Čího otce?"

„Otce Gauthioda Heagla pochopitelně — Johannese. Znala jsem i jeho mámu. To jsi nevěděl?"

„Samozřejmě jsem to nevěděl."

6

Za starých dobrých časů jste dřív nebo později — tedy pokud jste měli peníze — skončili v Nothnagelových kožešinách. Tam, kde to nyní obývá a nábytkem opatřuje Clotilde Nothnagelová.

„Když jsi nebyl teplouš, byl jsi ženatej," zubila se Clotilde. „Tyhle do nákupů žhavý čubky celou tu mašinérii držely v chodu. Úspěšný muži se nedobrovolně shromažďovali v Nothnagelových kožešinách. Ty chlapi nás nesnášeli, byli jsme nejen nejlepší, byli jsme i nejdražší. Hodiny promarněný v obchodě s kožichy, navíc cenný hodiny," culila se domácí. „Muži vzdorovali. Chodit do obchodu s kožichy sobotu co sobotu nedávalo smysl, jenže manželky na tom trvaly a v horním patře se scházely s přítelkyněmi, zkoušely kožichy a náramně se bavily. Muži vzali za kliku, zhluboka se nadechli a zavřeli oči."

„To zní jako hrozný způsob, jak trávit volnou sobotu," poznamenal Winterman.

„A tak Ottu napadlo založit klubík."

„Klubík?"

„Dvě vnitřní místnosti předělal na klubový, postavil tam starej klavír, přidal koberce a křesla — členství bylo exkluzivně pro skutečný manžele zákaznic z obchodu. Tak to taky bylo, ze začátku. Mohli kouřit doutníky i dýmky, cigarety se kouřily na balkoně. Silnej grog, sladký vína, baklava, pomeranče. Úplně si to umíš představit, co?" řekla Clotilde.

„Muži, co kouří, chlastají a mluví o válce, která jednoho dne přijde."

„Pak přišla."

„Pak přišla, ano — a po ní už nikdy nebyla pořádná zábava."

Je tehdy:

Právě v klubíku se Otto Nothnagel seznámí s výrobcem trezorů Johannesem Heaglem, jehož žena představuje pro obchod významnou zákaznici. Na miminko ležící v košíku, které pokřtili před osmi dny, dohlíží chůva. Malý Gauthiod Heagle spí v hluboké nevědomosti ohledně neštěstí, která ho postihnou, zatímco paní Heaglová jde s Clotildou a pan Heagle mizí pryč do klubíku Otty Nothnagela.

Otto a Johannes sedí vždy společně, Otto vypráví historky z Německa a Johannes byl v Africe, rád sedá k pianu a doprovází se, když vykládá, jak plul po řece Zambezi do dvou britských protektorátů, do země Mata a země Tama.

Je dávno:

V mládí pracuje Johannes Heagle pro Anglickou diamantovou společnost a její průzkumníky ve východní Africe. Skupinu tvoří částečně lidé z Diamantové společnosti, samí Evropané, částečně nosiči a strážci — příslušníci místního obyvatelstva, kterým se za doprovázení Johannese a jeho bratra Uptona na lodi *Aracuan* platí mosaznými dráty. Sen o diamantech velkých jako švestka je žene na jih, přímo do džungle, kde se stromy sklánějí nad Zambezi, zakořeňují a pijí, žijí a umírají, hnijí na zemi mezi kapradinami. Ženou se za diamanty, ženou se za poháněním svých námezdních chlapů.

Nakonec dospějí do bodu, kdy chlapy jejich pánové přestanou bavit, tak se rozhodnou využít své početní převahy. Jednou pozdě večer bratry Heaglovy a další Evropany na palubě *Aracuanu* přepadnou.

Upton vytáhne pistoli a dva povstalce na *Aracuanu* zastřelí, ti s křikem spadnou do vody a vzpoura končí. Muži začnou ustupovat a Upton zastřelí dalšího. Záhy pobíhají v divoké panice. Dva výstřely do vzduchu a je po všem. Téměř okamžitě nastane ticho. Johannes vyleze ze svého úkrytu a padne Uptonovi do náruče. Na palubě leží mrtví Evropané, podříznutí v postelích, tři těla plavou ve vodě, povstalci utekli do džungle, bratři jsou sami a všude je ticho. Zkontrolují zásobárnu konzerv, která zeje prázdnotou, prohlédnou stroje a zjistí, že parní kotel je rozmlácený. Opravit nepůjde, tudíž se bratři rozhodnou opustit *Aracuan* a projít džunglí na belgickou hranici.

Na diamanty velké jako švestky můžou zapomenout. Teď musí v první řadě přežít, v druhé se dostat domů. První večer zastřelí Upton pavouka o rozměrech kočky. Johannes mu rozřízne břicho a napije se, ale je to hořké. Další den zastřelí opici, kterou upečou a sní, aniž si pohlédnou do očí.

Džungle dýchá. Jediný záblesk světla, který Johannes vidí, když se prodírají sloní trávou vysokou jako muž, přes bažiny, z nichž bublá síra a žijí v nich pijavice, jsou brouci.

Brouci ho zajímají už od dětství a zaraduje se, když v kapradí, jež mu dosahuje k tvářím, najde nějaký druh červeného hmyzu. Okamžitě ho identifikuje jako zvláštní druh dlouhoústcovitých, známý pod názvem krab anglický — jehož nález jižně od Zambezi je velice překvapivý.

Brouci se objevují dál a Johannes sleduje jejich boj o existenci, aby lépe zvládl ten vlastní. Bratři pochodují od rána do večera a vyčerpaně usínají po západu slunce. Po ránu se ozývá stále znepokojivější pocit. Že jejich boj je marný, že by si spoustu úsilí ušetřili, kdyby to vzdali. Upton má ještě náboje do pistole — *prásk, prásk*, džungle by se kolem nich zavřela a zůstal by příběh o dvou bratrech, kteří zmizeli jižně od země Mata.

Zoufalství pociťuje Johannes jenom ráno, za těch rozechvělých hodin svítání, kdy nemá cenu vstát ani znovu usnout, kdy člověkem proniká světlo. Během dopoledne přestává zoufat a po zbytek dne se soustředí na přežití. Nohu před nohu, únavu překonat ohněm, ctít osla v sobě. To je v mataské džungli nutné.

Právě jednoho takového rána, kdy jim všechno připadalo nejtěžší, učinil Johannes Heagle podivný objev.

7

Clotilde byla na záchodě, ale předtím nakázala Wintermanovi, aby objednal další lesbický bock.

„Dlužíš mi to," křičela z dám.

„Snad nečůráš s otevřenými dveřmi?"

„Objednej to pivko, Wintermane."

Udělal, co mu řekla, došel k baru a požádal o další. Když se vrátil ke stolu, domácí už byla zpět. Natáhla se pro pivo.

„Umyla sis ruce?" Winterman jí pivo vzal.

„Jistě že ne, porcelánu bych se na takovým místě nikdy nedotkla." Chňapla po svém pivu.

„Ty jsi trvala na tom, že půjdeme sem," připomněl jí Winterman.

„Ne proto, abych si myla ruce. Tohle nejsou žádný turecký lázně."

„Na to si připijeme," pronesl Winterman.

„Na zdraví," řekla Clotilde a pokračovala ve vyprávění o klubíku Otty Nothnagela.

Je tehdy:

Hornímu patru Nothnagelových kožešin dominuje *showroom*, v němž mají dámské zákaznice butiku přístup k nejexkluzivnějším kožešinám, jaké lze sehnat. Základ firmy představují Ottovy staré kontakty ve Vogtlandu, které pracují výhradně s karelskými hermelíny. Jeden Maďar prodává

čínské hedvábí na podšívky, kabáty potom šije jeden z nejlepších krejčích v nové zemi — z nichž většina jsou Němci. Otto zná z Německa historky o Turcích od kůží a chlapech od kožešin.

Jednou ty příběhy poví svému příteli, Johannesu Heaglovi, výrobci trezorů, který byl v mládí v Africe. Johannes tvrdí, že první trezor vymyslel v džungli, když šel krůček za krůčkem za Uptonem. Bratr sekal nožem do porostu. Jak postupovali vpřed, z rostlin stříkala šťáva — únavu překonávali ohněm, ctili osla v sobě.

Tehdy se mu to všechno v hlavě poskládalo. Johannes to vyprávěl svému příteli Ottovi, který pak v noci bděl a všechno pověděl své ženě.

Nejsou si příliš podobní. Otto je tichý a drží se stranou, zatímco Johannes je rozený bavič, moc rád vypráví — ať už o broucích, trezorech či východoafrické džungli —, ale jednu věc mají společnou. Oba si vzali do hlavy, že ranní moč je něčím výjimečná, že tomu, kdo se v ní vyzná, poskytuje spoustu informací.

Je dávno:

Jednou ráno, když Johannes truchlí nad vodou z noci, která se i se vší moudrostí ztrácí mezi kapradím, spatří několik malých chýší se stěnami vyplétanými rostlinami namáčenými v hlíně a střechou ze suchých listů. Kupodivu nejdřív uvidí chýše — nikoli obrovskou hlavu z červené hlíny.

Socha je vysoká přes dvacet metrů, ramena jako by vystupovala z červené hlíny. Anglické rty, tvrdý klobouk, takzvaná buřinka. V Diamantové společnosti se bratři dozvěděli, že oblasti kolem země Mata jsou neprozkoumané, neměl by tu být nikdo s buřinkou ani bez ní — přesto obří buřinka z hlíny zdobí aristokratickou lebku, všimne si Johannes a odběhne pro bratra.

Batohy nechají na místě a plíží se blíž. Jestli budou obyvatelé vesnice přátelsky naladění, mohou se pro tašky a stan vrátit později, pokud budou nepřátelští, bude nejlepší, když budou mít co nejmenší zátěž. Upton nabije pistoli, a když se blíží k vesnici, drží ji před hrudníkem, zatímco na ně upírá zrak hliněně rudý obličej.

Je tu osmnáct chýší a další dvě stavení, jež se zřejmě nepoužívají k bydlení. Země je tvrdě udusaná a velmi vyschlá. Po týdnech v provlhlé džungli jim prach připadá příjemný, jako červená sádra. Johannes si promne ruce.

Vesnice je opuštěná.

Ti, kdo postavili chýše, určitě znali džungli moc dobře. Pravděpodobně vytvořili mýtinu a červenou půdu odhalili svýma silnýma rukama. Samozřejmě můžou bledé bratry, kteří se odvážili na jejich území, pozorovat v tichosti. Válečníci můžou setrvávat v pozadí a jenom čekat na správný okamžik...

Když se dívají podrobněji, začne mít Johannes pocit, že vesnice není obydlená už dlouho. Nahlížejí do obydlí a konstatují, že jsou prázdná, ba co víc — ti, kdo chýše postavili, je neopustili se záměrem se do nich vrátit.

Vtom spatří psa.

Psisko je úplně krotké, když přijde blíž a chce pozdravit, dosahuje Johannesovi sotva ke kolenům. Johannes se rozmáchne rukama, a tak ho pes nechá na pokoji.

Místo toho odběhne k jedné chýši, která stojí stranou. Johannes se podívá na Uptona, a jakmile pohlédne zpátky, pes je pryč. Domnívá se, že zašel do chýše. V otvoru nejsou dveře a dovnitř dopadá dostatečné množství světla na to, aby Johannes Heagle viděl. Pes tam leží na klíně ženy, která zvíře hladí po zádech. Nic neříká a ani nikdy nic neřekne.

Výzkumy hovoří jednoznačně — mezi konzumací alkoholu a poškozením mozku existuje silná souvislost a Wintermana

napadalo, že jeho domácí není žádná výjimka. Proto s údivem poslouchal její příběh a spoustu detailů, které jí přece jenom uvízly v houbovité mozkové kůře.

Léta ubíhala, avšak to, co jí Otto o sobotních večerech vyprávěl, když spočívali v manželském loži, zůstalo, jako hrušky v koňaku.

Především jedna sobota.

Později o ní Otto hovořil jako o Poslední sobotě.

Samozřejmě následovaly další soboty, nicméně ta nadcházející měla být naprosto odlišná.

Je tehdy:

Před obchodem s kožešinami se začíná smrákat. Paní Heaglová se nedokáže rozhodnout a chce se vrátit příští víkend.

„Tak se zase uvidíme," řekne Otto a chytí Johannese za chlupaté ruce.

„Za týden, bratře."

„Povím ti historky z Německa," nadhodí Otto.

„A já budu vyprávět o Africe," přidá se Johannes.

Když Otto později uklízí v klubu, umyje konvičky na čaj a sladké víno umístí zpět do skříně, myslí na svého přítele.

Na žádné diamanty nedošlo, jenom na historky.

Po návratu z Afriky začal Johannes navrhovat zámky, četl si o materiálech. Spoustu let studoval trvanlivost, hořlavost a řez kovů — a když naznal, že je dostatečně poučený, založil Heagle Safe System se svými Heaglovými trezory, které vytvořily standard ve správě i armádě.

Johannes Heagle je zámožný pán, a tak bylo jen otázkou času, než se ocitl v horním patře Nothnagelových kožešin.

„Zaplať pánbůh za ty dary," zamumlá Otto, jak má ve zvyku, uslyší klepání na skleněnou tabulku ve dveřích přízemí a jde se tam podívat.

Stojí tam, k jeho velkému překvapení, Johannes Heagle.

„Poslední objednávka," zakřičí menší lesba. „Pro hrdličky výjimka neplatí."

„Hrdličky?" Wintermana něco nutilo zdůraznit, že tady s Clotilde Nothnagelovou rozhodně není v nějaké romantické záležitosti.

„Tak to není," řekl.

„Chápu," odpověděla, „jen jsem trošku vtipkovala."

„Nikdy bych nechodila s nikým z Afriky," prohlásila domácí.

„Co to má znamenat, kruci?" ozvala se menší. „Jste rasistka?"

„Kdepak, jen nechci dostat nějakou nemoc."

„Neposlouchejte ji," vyzval je Winterman.

„Padejte odsud!"

„Je opilá a ani předtím to neměla v hlavě v pořádku," zkusil to. „Umřel jí manžel."

„Bude nějaký pivko?"

„V tomhle baru ne, dokud tu budu pracovat já!" vykřikla lesba. „To platí pro oba."

„Mě jste taky vykázali?" zeptal se Winterman.

„Když sem taháš póvl, poletíš taky."

A tak se stalo, že Moses Winterman a Clotilde Nothnagelová zamířili domů. Ze Stackelbergovy pece voněly první bochníky sypané mákem. Winterman koupil jeden chleba za černé peníze, které bleskově zmizely v pekařově kapse, a vzal bochník do náruče jako kojence s horečkou. Clotilde tvrdila, že má někde kousek sýra a máslo.

8

Winterman zíval nad heřmánkovým čajem, který mu voněl pod nosem. Clotilde krájela chléb. V dopadajícím ranním světle nevypadá zas tak děsivě, pomyslel si a zakázal si tuto úvahu dál rozvíjet. Stačily ty směšné city, které choval ke slečně Sarah Perseusové.

Slečně?

Vždyť to není žádná slečna! *Paní* — básníka, který Wintermanovi financuje večeře. Cítil, jak mu prašulky šustí mezi žebry a konečky prstů. Jako proud teplé odpadní vody postřehl pohled, který domácí namířila na jeho hrudník.

„Kdo by si pomyslel, že teď budeš ty potřebovat mě," povzdechla si.

„Co to má znamenat?" Winterman si přitáhl sako víc k tělu.

„Jenom to, co jsem řekla — že mě potřebuješ. Možná tě zajímá, proč se Johannes Heagle vrátil do kožešnictví tehdy v sobotu v noci před mnoha lety — za oné Poslední noci, jak se vyjádřil Otto."

„Možná mi to chceš povědět?"

„To chci! To bych opravdu moc ráda," zvolala domácí a vtáhla rty. „Však víš, že žiju proto, abych pomáhala, jenže se taky musím postarat o sebe."

„Samozřejmě."

„I nejnižší primáti žijou podle zásady, že když podrbu záda já tobě, podrbeš je i ty mně..."

„Míříš někam konkrétně?“

„To je báječný, že se ptáš — jistě víš, že mi dobrý bůh nadělil naprosto výjimečnou žízeň...“

„Zaznamenal jsem,“ přitakal Winterman, který tušil, kam rozhovor směřuje.

„Možná by nebylo úplně nestydaté poprosit o pár pivásků, s ohledem na to, co všechno jsem pro tebe udělala.“

Právě v tu chvíli Winterman usoudil, že jeho trpělivost přetekla.

„Všechno, co jsi pro mě udělala?“ vykřikl.

„Přiznej, že mě potřebuješ,“ řekla domácí.

„Vykládáš mi jenom historku, co se odehrává v Africe několik let předtím, než se Gauthiod Heagle narodil. Vážně nechápu, co to má společného s jeho ukradeným trezorem.“

„Možná nic, možná všechno.“

„Povím ti, že to výborně zvládnu sám.“

„Aha, vážně zvládneš?“ opáčila. „Tak kam ses na vlastní pěst dostal?“

„Já... já jsem byl v knihovně.“ Winterman nevěděl proč, ale cítil, že přešel do obranné pozice. „A taky jsem si napsal seznam.“

„Seznam?“

„Dva seznamy! Jeden se skutečnostmi, které vím.“

„To je ten krátkej, co?“

Winterman takovou ubohost neobdařil odpovědí.

„Pak tu mám seznam lidí, které si potřebuju prověřit.“

„Nějaký lidi už sis prověřil?“ zajímala se Clotilde.

„Ještě ne.“

„Takže jde o seznam věcí, který jsi neudělal?“

Winterman ani tuto ubohost neobdařil odpovědí.

„Je nutné konkretizovat,“ prohlásil nakonec.

„Chápu,“ řekla a prohlédla si seznam. „Ale asi tomu chybí jedno jméno...“

„Vážně?“

„Na tvým papírku nevidím žádnou Clotildu."

„Ten seznam jsem sepsal, než jsem se dozvěděl, že jsi znala Heaglovy."

„No vidíš, a znala."

„Pochopitelně mě zajímá všechno, co můžeš povědět," polkl Winterman. „Samozřejmě pokud je to relevantní."

„Samozřejmě. Tak to uděláme tak, že mě zase pozveš někam na pivko a já ti povím víc o Ottově klubíku. Už jsi slyšel o jeho vzestupu, nyní tě čeká jeho pád."

„Ale ty poeto."

„Otto mě naučil se vyjadřovat."

„To byl velký muž," pronesl Winterman a pomyslel si, že to tak muselo být, když Clotildu snášel tolik let.

„Dobrej jako voda," povzdechla si vdova.

„Tak domluveno," řekl Winterman. „Zaklepu v sedm. Do té doby se klidně můžeš převléct do něčeho jiného."

„Co je na tomhle špatně?"

„Zápach, nevoníš hezky."

Clotilde si přičichla k podpaží a rozkašlala se.

„Já se uchýlím dolů do kanceláře a natáhnu se na gauč," oznámil Winterman. Cítil se naprosto vyčerpaný, svým způsobem vydrancovaný.

„Ty, Mosesi," zarazila ho domácí v kroku ze schodů.

„Copak?"

„Můžeš mi olíznout kozy, jestli chceš."

„Nebuď odporná," vykřikl Winterman a zakryl si uši, uzavřel se před smíchem paní domácí, který se odrážel od zdí.

9

Vzbudil se a konstatoval několik skutečností. Že je oblečený; sako a kravata byly přehozené přes židli, ale když padl jak široký tak dlouhý na pohovku, zůstal v kalhotách, košili a z nějakého důvodu v botách.

V ústech měl sucho, nicméně tuto skutečnost naštěstí předpokládal — na stolku stála sklenice plná vody. Jinak se cítil příjemně, připadal si odpočinutý a hladový.

Dnes prověří jména, jež si zapsal na seznam, kam rovněž musel přidat *Clotildu Nothnagelovou.*

Dal si pozdní snídani v Café LuLu's na Východní dlouhé ulici a následně pokračoval na berní úřad. Tam uchovávali základní údaje o lidech, například o jejich životní úrovni. V nejlepším případě měli i adresu bydliště, pokud jméno patřilo nějakému daňovému poplatníkovi z historie či současnosti.

Wintermana požádali, aby se usadil v křesle a počkal, až se žena za přepážkou připraví na vyřízení jeho záležitosti. Sledoval, jak si krájí jablko na velice tenké plátky, jež jeden po druhém vkládá do úst a — místo aby je rozkousala zuby — drtí je jazykem o patro. Když měla po přesnídávce, vytáhla okénko.

„Říkal jste, že jde o tři osoby?"

„Ano, tady jsou jejich jména."

Žena se podívala na papírek a četla nahlas:

„Hašková, Heagle a Careca."

„To souhlasí."